הִלְכוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה סִימָן תקפט תקפט

רֹאשׁוֹנָה וְזֶה צָרִיךְ פְּשׁוּטָה אַחֲרוֹנָה, * תְּקִיעָה אַחַת מוֹצִיאָה אֶת (ג) (יב) שְׁנֵיהֶם: ה יוֹם טוֹב שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה שָׁחָל לִהְיוֹת (ג) בְּשַׁבָּת (יג) אֵין תּוֹקְעִין בְּשׁוֹפָר. הגָּהה: (יד) וְאָסוּר לְטַלְטְלוֹ, אִם לֹא (טו) לְצָרֶךְ (ד) גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ (אור זרוע (מ״ג סי׳ פו) והגהות אשרי סוף פרק במה מדליקין (שבת פ״ג סי׳ כד)):

תקפט מִי הֵם הָרְאוּיִים לִתְקִיעַת שׁוֹפָר. וּבוֹ ט׳ סְעִיפִים:

א א כָּל (א) שֶׁאֵינוֹ מְחֻיָּב בַּדָּבָר אֵינוֹ מוֹצִיא אֲחֵרִים יְדֵי חוֹבָתָן: **ב** ב חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה (ב) וְקָטָן פְּטוּרִים. וְחֵרֵשׁ, ג אֶפִלּוּ מְדַבֵּר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֵינוֹ מוֹצִיא, (ג) דִּכְיָון דְּאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ לָאו בַּר חִיּוּבָא הוּא. הגָּהה: (ד) אֲבָל (ה) שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר, מוֹצִיא אֲחֵרִים יְדֵי חוֹבָתָן (בית יוסף (ד״ה מתני׳ הרמב״ם)): **ג** ד אִשָּׁה פְּטוּרָה מִשּׁוּם דְּהֵוֵי מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָהּ: **ד** ה אַנְדְּרוֹגִינוֹס (ה) מוֹצִיא אֶת מִינוֹ. טֻמְטוּם, (ו) אֶפִלּוּ אֶת (ג) מִינוֹ אֵינוֹ מוֹצִיא: **ה** ו מִי שֶׁחָצְיוֹ עֶבֶד וְחָצְיוֹ בֶּן חוֹרִין אֵינוֹ מוֹצִיא (ז) אֲפִלּוּ עַצְמוֹ, וְצָרִיךְ שֶׁיִּתְקַע לוֹ בֶּן חוֹרִין לְהוֹצִיאוֹ: **ו** [*] ז אַף עַל פִּי שֶׁנָּשִׁים פְּטוּרוֹת, (ח) יְכוֹלוֹת לִתְקַע. (ט) ח וְכֵן אַחַר שֶׁיָּצָא כְּבָר, יָכוֹל לִתְקַע לְהוֹצִיאָן,

א מִשְּׁנָה רֹאשׁ הַשָּׁנָה כ״ט (ע״ב).
א שָׁם בַּמִּשְׁנָה (כט.).
ב שָׁם. ג כָּל בּוֹ (סי׳ סד) וְרַשַּׁב״ן (תשב״ץ ח״ג סי׳ קיג). ד מִשְּׁנָה קִדּוּשִׁין כ״ט (ע״א). ה בְּרַיְיתָא רֹאשׁ הַשָּׁנָה שָׁם.
ו מֵימְרָא וּבְרַיְיתָא שָׁם.
ז בְּרַיְיתָא ל״ג (ע״א) וּכְאוֹקִימְתָּא דְּאַבַּיֵי דְּרַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי שִׁמְעוֹן הִיא וְכֵן פְּסַק הָרֹא״שׁ (פ״ד סי׳ ז) בְּשֵׁם (ר״ח) [רַבֵּנוּ תָּם] וְהָרַב הַמַּגִּיד (פ״ב ה״ב) בְּשֵׁם רַשַׁ״א (לג. ד״ה ר׳ יוסי) בְּשֵׁם הָרִאשׁוֹנִים וְכֵן פָּסַק הָרַ״ן (ס: ד״ה ולענין הלכה וד״ה ומ״מ אע״פ) מִפֶּה שֶׁאָמְרוּ (כ״ק לח.) גְּדוֹל הַמְצַוֶּה וְעוֹשֶׂה וְכוּ׳ מִדְּקָאָמַר גָּדוֹל שִׁמַּע מִינַּהּ דְּאֵינוֹ מְצַוֶּה וְעוֹשֶׂה נַמִּי יֵשׁ לוֹ שָׂכָר. ח טוּר בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי (סי׳ תקלד) וְהָרֹא״שׁ (שם).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ו [בשו״ע] אַף עַל פִּי שֶׁנָּשִׁים פְּטוּרוֹת כו׳. וְכָתַב בְּשֵׁגַת אֲרִיֵה סִימָן ק״ד שֶׁיּוֹתֵר רָאוּי לְאִישׁ לִתְקֹעַ לְאִשָּׁה מִשֶּׁתִּתְקַע הִיא לְעַצְמָהּ אוֹ אִשָּׁה לְאִשָּׁה. וְעַיֵּן שָׁם סִימָן ק״ו שֶׁאָסוּר לְהוֹצִיא לוּלָב אוֹ שׁוֹפָר לִרְשׁוּת הָרַבִּים לְצָרֵךְ אִשָּׁה שֶׁתִּטֹּל לוּלָב אוֹ תִּשְׁמַע תְּקִיעַת שׁוֹפָר. וְעַיֵּן שָׁם סִימָן ק״ז שֶׁמָּתַר לְהוֹצִיא לִרְשׁוּת הָרַבִּים לְצָרֵךְ אִישׁ שֶׁהוּא מְסַפֵּק

בַּאֵר הֵיטֵב

ד (ג) שְׁנֵיהֶם. דַּוְקָא כָּל הַתְּקִיעָה נוֹהֵג לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לָזֶה וְלָזֶה, אֲבָל לְהַפְסִיק חַד תְּקִיעָה חֲצִיָּה לָזֶה וְחֲצִיָּה לָזֶה לֹא. ט״ז (סק״ד): **ה** (ג) בְּשַׁבָּת. עַיֵּן מַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ד) וְט״ז (סק״ה). וְדַע שֶׁהָרַמְבַּ״ם וְרַשַׁ״י ז״ל פְּלִיגִי בְּפֵרוּשׁ מְקֻדָּשׁ וּמְדִינָה, דְּהָרַמְבַּ״ם ז״ל (בפיה״מ ר״ה כט:) סְבִירָא לֵיהּ דִּכְכָל מָקוֹם שֶׁנִּזְכַּר מְקֻדָּשׁ, יְרוּשָׁלַיִם בִּכְלָל, וּמְדִינָה הַיְינוּ שְׁאָר גְּבוּלִים, אֲבָל יְרוּשָׁלַיִם אֵינוֹ בִּכְלַל מְדִינָה. וְרַשַׁ״י ז״ל (כט: ד״ה אבל לא במדינה) סְבִירָא לֵיהּ דְּמְקֻדָּשׁ הַיְינוּ מִקְדָּשׁ דַּוְקָא, וּמְדִינָה הַיְינוּ יְרוּשָׁלַיִם וּשְׁאָר גְּבוּלִים. וְשָׁמַעְתִּי מַקְשִׁים מִשָּׁם חַכְמֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מֵהָא דְּאָמְרִינַן בְּיוֹמָא (כא.) עַל מַתָּנְיתִין (אבות פ״ה מ״ה) דַּעֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ לַאֲבוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וּפָרִיךְ פְּתַח בְּמִקְדָּשׁ וְסַיֵּם בִּירוּשָׁלַיִם, וּכְפִי דַּעַת הָרַמְבַּ״ם דְּסְבִירָא לֵיהּ דִּבְכָלַל מִקְדָּשׁ הֲוֵי יְרוּשָׁלַיִם אִם כֵּן מַאי פָּרִיךְ, הָא בִּכְלַל מִקְדָּשׁ הֲוֵי יְרוּשָׁלַיִם. וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגה״ט) שֶׁהֶרְבָּה לְהַקְשׁוֹת עוֹד: (ז) גּוּפוֹ. וּבְיוֹם טוֹב אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ כְּלָל כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר סִימָן תרס״ה (סעיפים א־ב), דְּהַקְצָאָה לְמִצְוָתוֹ. מַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ה):

ב (ד) שׁוֹמֵעַ. אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה יָכוֹל אַחֵר לְבָרֵךְ וְהוּא תּוֹקֵעַ. בֵּ״ח (ס״א). וְחֵרֵשׁ שֶׁשּׁוֹמֵעַ עַל יְדֵי כְּלִי כְּמִין חֲצוֹצְרוֹת, חַיָּב בְּשׁוֹפָר. הֲלָכוֹת קְטַנּוֹת (ח״ב) סִימָן מ״ה: **ד** (ג) מִינוֹ. דְּשָׁמָא טֻמְטוּם זֶה נְקֵבָה וְזֶה זָכָר, אֲבָל אַנְדְּרוֹגִינוֹס שָׁרִיר בְּלָם, שַׁיָּשׁ לָהֶם זְכָרוּת וְנְקֵבוּת, כֵּן הוּא בְּרַמְבַּ״ם בְּהִלְכוֹת אִישׁוּת (פ״ב הכ״ד) וְכֵן כָּתַב רַמָּ״א בְּסִימָן

בְּאוּר הֲלָכָה

ד * תְּקִיעָה אַחַת מוֹצִיאָה אֶת שְׁנֵיהֶם. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה מָה שֶׁכָּתַבְנוּ דַּוְקָא כָּל הַתְּקִיעָה וְכוּ׳ הוּא מִדִּבְרֵי הַט״ז (סק״ד), וְהַיְינוּ בְּשָׁמַשׁ לְכָל אֶחָד שִׁעוּר תְּקִיעָה. וּמִשְּׁמַע מִלְּבוּשֵׁי שְׁרָד דִּדְבְרֵי הַט״ז קַאי לְדַעַת רִאשׁוֹנָה שָׁם בְּסִימָן תקפ״ז (ס״ג), אֲבָל לְדַעַת שְׁנִיָּה דְּלֹא בָּעֵינַן כּוּלָּא תְּקִיעָה יוֹצְאִין בָּזֶה. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי מִלְּשׁוֹן הַט״ז מַשְׁמַע דְּדַעְתּוֹ דְּבָזֶה שֶׁצָּרִיךְ לְהַפְסִיק הַתְּקִיעָה לִשְׁנַיִם גָּרַע טְפֵי, וּכְמוֹ דְּאִיתָא שָׁם בַּסּוּגְיָא (כח.) לְעִנְיַן חַד גַּבְרָא, דַּאֲפִלּוּ אִם נֹאמַר דְּדֵי בִּתְחִלַּת הַתְּקִיעָה אוֹ בְּסוֹפָהּ לְבַד, מִכָּל מָקוֹם הֵיכִי דָּצָרִיךְ לְהַפְסִיקָהּ לִשְׁנַיִם גָּרַע טְפֵי, הָכָא נְמִי בָּעֵינַן בִּתְרֵי הֵיכִי דְּצָרִיךְ לְהַפְסִיקָהּ לִשְׁנַיִם לָא מְהַנֵּי, אֲכָן בְּסֵפֶר נְהַר שָׁלוֹם (סק״ה) חוֹלֵק עַל הַט״ז וְדַעְתּוֹ דַּאֲפִלּוּ לְדַעַת רִאשׁוֹנָה שָׁם יוֹצֵא בָּזֶה. דְּעַד כָּאן לָא פְּלִיגִי בְּסוֹף סִימָן דִּלְעֵיל אֶלָּא הֵיכָא דִּתְחִלָּתָהּ לָא הָוֵי בְּחִיּוּב, אֲבָל אִי כּוּלָּא בְּחִיּוּבָא לְכוּלֵּי עָלְמָא יָצָא, וְאֵין זֶה עִנְיַן לְאַפּוֹקֵי תְּקִיעָתָא, שֶׁלֹּא נֶאֱמַר אֶלָּא לְחַד גַּבְרָא שֶׁאֵינָהּ עוֹלָה לוֹ לִשְׁנֵי תְּקִיעוֹת כֵּיוָן שֶׁנִּתְחַיֵּב בְּקוֹלוֹת מַפְסְקִים, עַיֵּן שָׁם. וְצָרִיךְ עִיּוּן:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּדֵי לָצֵאת בִּשְׁתֵּיהֶם, וְלֹא יָצָא אֶלָּא בְּאַחַת מֵהֶם, וְרָאוּי לְהַחְמִיר כִּסְבָרָא זוֹ. וְעַיֵּן בְּאוּר דָּעָה זוֹ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה ואם שנים): **ד** (יב) שְׁנֵיהֶם. דַּוְקָא כָּל הַתְּקִיעָה נוֹהֵג לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לָזֶה וְלָזֶה, אֲבָל לְהַפְסִיק חַד תְּקִיעָה חֲצִיָּה לָזֶה וְחֲצִיָּה לָזֶה, כְּגוֹן שֶׁתִּתְקַע תְּקִיעָה אֲרֻכָּה שֵׁשׁ בָּהּ כְּשִׁעוּר שְׁתֵּי תְּקִיעוֹת, וְאֶחָד הִתְכַּוֵּן לָצֵאת מֵרִאשָׁהּ עַד חֲצָיָהּ, וְהַשֵּׁנִי מֵחֲצָיָהּ עַד סוֹפָהּ, לֹא מְהַנֵּי וְלֹא מִידִי, דְּלֹא מַפְסְקִינַן לָהּ לַחֲצָאִין, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן תקפ״ז בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י״ד: **ה** (יג) אֵין תּוֹקְעִין בְּשׁוֹפָר. גְּזֵרָה שְׁמָא (כד) יִטְלֶנּוּ בְּיָדוֹ לֵילֵךְ אֵצֶל בָּקִי לִלְמֹד, וְיַעֲבִירֶנּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים: (יד) וְאָסוּר לְטַלְטְלוֹ. דְּהוּא כְּלִי (כה) שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר: (טו) לְצָרֵךְ גּוּפוֹ. שֶׁרוֹצֶה לְשָׁאֵב בּוֹ מַיִם וּכְהַאי גַּוְנָא. (כו) וְדַוְקָא בְּשַׁבָּת מַמָּשׁ, דְּכֵיוָן דְּאֵין תּוֹקְעִין לֹא הֻקְצָה לְמִצְוָתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּיוֹם טוֹב אַף שֶׁאֵין אָסוּר טִלְטוּל בְּשׁוֹפָר אֲפִלּוּ כָּל הַיּוֹם [וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן תקצ״ו בְּטַ״ז סָעִיף קָטָן ב׳], (כז) מִכָּל מָקוֹם לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אָסוּר, שֶׁהֲרֵי הֻקְצָה לְמִצְוָתוֹ, וּכְמוֹ לְעִנְיַן אֶתְרוֹג. עַיֵּן בְּסִימָן תרס״ה (סעיפים א־ב):

א (א) שֶׁאֵינוֹ מְחֻיָּב בַּדָּבָר. הַיְינוּ שֶׁאֵינוֹ מְחֻיָּב בְּעֶצֶם וּכְדִלְקַמִּיה, אֲבָל אִם הוּא מְחֻיָּב אֶלָּא שֶׁיָּצָא בְּהַמִּצְוָה (ג) יָכוֹל לְהוֹצִיא, וַאֲפִלּוּ לְבָרֵךְ בִּשְׁבִיל חֲבֵרוֹ: **ב** (ב) וְקָטָן. אֲפִלּוּ אִם הוּא בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יָדְעִינַן שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת (ג) אֵינוֹ יָכוֹל לִתְקֹעַ לְהוֹצִיא אֲחֵרִים: (ג) דִּכְיָון דְּאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְכוּ׳. שֶׁהֲרֵי אָנוּ מְבָרְכִין וְצָנָנוּ לִשְׁמֹעַ קוֹל שׁוֹפָר: (ד) אֲבָל שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר וְכוּ׳. וַאֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה יָכוֹל אַחֵר לְבָרֵךְ וְהוּא תּוֹקֵעַ [אֲחֵרוֹנִים]. חֵרֵשׁ שֶׁשּׁוֹמֵעַ עַל יְדֵי כְּלִי כְּמִין חֲצוֹצְרוֹת (ג) חַיָּב בְּשׁוֹפָר: **ד** (ה) מוֹצִיא אֶת מִינוֹ. דְּכָל אַנְדְּרוֹגִינוֹס שָׁוִין, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם זַכְרוּת וְנְקֵבוּת, וְאִם הוּא בִּכְלָל זָכָר גַּם חֲבֵרוֹ הוּא בִּכְלָל זָכָר, אֲבָל אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ דְּשָׁמָא הוּא בִּכְלָל נְקֵבָה: (ו) אֲפִלּוּ אֶת מִינוֹ וְכוּ׳. דְּשָׁמָא אִם יִקָּרַע יִמָּצֵא שֶׁטֻּמְטוּם זֶה נְקֵבָה וַחֲבֵרוֹ זָכָר. וְאַף בְּיוֹם שֶׁנִּי שֶׁהוּא דְּרַבָּנָן נָקְטִינַן כְּכָל חֲמִרַת יוֹם רִאשׁוֹן, וּמִיהוּ אַף בְּיוֹם רִאשׁוֹן אִם שָׁמַע זָכָר מִשֶּׁטֻּמְטוּם, חוֹזֵר וְתוֹקֵעַ בְּלֹא בְּרָכָה [פְּרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״א)]. טֻמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס אַף דְּחִיְּבִין לְתְקֹעַ מִכָּל מָקוֹם לֹא יְבָרְכוּ, דִּבְרָכָה הוּא דְּרַבָּנָן וּסְפֵיקָא לְקֻלָּא [וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן י״ז סָעִיף ב׳]: **ה** (ז) אֲפִלּוּ עַצְמוֹ. דְּאֵין עַבְדוּת (ד) וּמוֹצִיא צַד חֵרוּת שֶׁבּוֹ: **ו** (ח) יְכוֹלוֹת לִתְקֹעַ. וְלֹא אָמְרִינַן דְּכֵיוָן דִּפְטוּרוֹת יֵשׁ חִלּוּל יוֹם טוֹב בִּתְקִיעָתָן, (ה) דְּקִימָא לָן (ב״ק לח.) גְּדוֹל הַמְצַוֶּה וְעוֹשֶׂה מִמִּי שֶׁאֵינוֹ מְצַוֶּה וְעוֹשֶׂה, אַלְמָא דְּמִי שֶׁאֵינוֹ מְצַוֶּה וְעוֹשֶׂה נַמִּי שָׂכָר יֵשׁ לוֹ. וְהוּא הַדִּין (ו) קָטָן יָכוֹל לִתְקֹעַ אַף לְכַתְּחִלָּה כְּדֵי שֶׁיִּתְחַנֵּךְ, וּכְדְאִיתָא לְקַמָּן בְּסִימָן תקצ״ו (ס״א) בַּהֲגָ״ה: (ט) וְכֵן אַחַר שֶׁיָּצָא כְּבָר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף שֶׁיָּצָא, וְלֹא אָמְרִינַן דְּכֵיוָן שֶׁהוּא עַצְמוֹ אֵינוֹ צָרִיךְ עַתָּה לִתְקֹעַ תּוּ עוֹבֵר מִשּׁוּם שְׁבוּת כְּשֶׁתּוֹקֵעַ בִּשְׁבִילָן, דְּמִכָּל מָקוֹם קָצַת מִצְוָה יֵשׁ לָהֶן בִּתְקִיעָתָן כַּנַּ״ל:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (מד) גְּמָרָא (כט:): (מה) עַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ״א (ד״ה ואסור): (מו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מז) אֲבָל לְצָרֵךְ מְקוֹמוֹ מֻתָּר [סִדּוּר עֲמוּדֵי שָׁמַיִם (שער הפנה עין זוכר ניצוץ ג אות ו) וּפְשׁוּט]:

א (מ) כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן תקפ״ה (ס״ב): ב (נ) מְבֹאָר בְּפוֹסְקִים דְּחֲזָקָה דְּרָבָא (נדה מו.) אֵינוֹ מוֹעִיל לְעִנְיַן דְּאוֹרַיְיתָא: (נא) אֲחֲרוֹנִים: ה (נב) גְּמָרָא (כט.): ו (נג) פּוֹסְקִים: (נד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וּדְלֹא כְּבַ״ח (ס״א):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(י) ט**אֲבָל אֵין מְבָרְכוֹת וְלֹא יְבָרְכוּ לָהֶן.** הַגָּהָה: וְהַמִּנְהָג שֶׁהַנָּשִׁים מְבָרְכוֹת עַל מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָא, עַל כֵּן גַּם כָּאן תְּבָרַכְנָה לְעַצְמָן, אֲבָל אֲחֵרִים לֹא יְבָרְכוּ לָהֶן (יא) אִם כְּבָר יָצְאוּ וְאֵין תּוֹקְעִין רַק לָנָשִׁים, אֲבָל אִם תּוֹקְעִין לְאִישׁ הַמְחֻיָּב, מְבָרְכִין לוֹ אַף עַל פִּי שֶׁכְּבָר יָצְאוּ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן תקפ"ה סָעִיף ב' הַגָּהָה א' (דברי עצמו): **ז (יב)** ʼהַמֶּדֶר הֶנָּאָה מֵחֲבֵרוֹ מֻתָּר לְתָקְעָה לוֹ תְּקִיעָה שֶׁל מִצְוָה. כוְדִוְקָא כְּשֶׁהוּא תּוֹקֵעַ (יג) מֵאֲלָיו לְהוֹצִיאוֹ, אֲבָל אִם אָמַר לוֹ הַמֶּדֶר תִּקַּע (יד) וְהוֹצִיאֵנִי, אָסוּר. הַגָּהָה: וְאִם אָמַר קוֹנָם תְּקִיעוֹתָיו עָלַי, בְּכָל עִנְיָן אָסוּר (ר"ן (ז: ד"ה ואמר רבא)): **ח** לַהַמְתְעַסֵּק בִּתְקִיעַת שׁוֹפָר (טו) לְהִתְלַמֵּד, לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ, וְכֵן הַשּׁוֹמֵעַ מִן הַמִּתְעַסֵּק, לֹא יָצָא. מוְכֵן הַתּוֹקֵעַ לְשׁוֹרֵר וְלֹא נִתְכַּוֵּן לִתְקִיעַת מִצְוָה, לֹא יָצָא. נִתְכַּוֵּן שׁוֹמֵעַ לָצֵאת יְדֵי חוֹבָתוֹ, וְלֹא נִתְכַּוֵּן הַתּוֹקֵעַ לְהוֹצִיאוֹ, אוֹ שֶׁנִּתְכַּוֵּן הַתּוֹקֵעַ לְהוֹצִיאוֹ (טז) וְלֹא נִתְכַּוֵּן הַשּׁוֹמֵעַ לָצֵאת, לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ עַד שֶׁיִּתְכַּוְּנוּ הַשּׁוֹמֵעַ וּמַשְׁמִיעַ: **ט** סמִי שֶׁתָּקַע וְנִתְכַּוֵּן לְהוֹצִיא כָּל הַשּׁוֹמֵעַ תְּקִיעָתוֹ, וְשָׁמַע הַשּׁוֹמֵעַ וְנִתְכַּוֵּן לָצֵאת יְדֵי חוֹבָתוֹ, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַתּוֹקֵעַ מִתְכַּוֵּן לִפְלוֹנִי זֶה שֶׁשָּׁמַע תְּקִיעָתוֹ וְאֵינוֹ יוֹדְעוֹ, יָצָא, שֶׁהֲרֵי נִתְכַּוֵּן לְהוֹצִיא לְכָל מִי (יז) שֶׁיִּשְׁמָעֵנוּ. לְפִיכָךְ (יח) מִי שֶׁהָיָה מְהַלֵּךְ (ג) [ג] בַּדֶּרֶךְ אוֹ יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, (יט) וְשָׁמַע תְּקִיעוֹת מִשְׁלִיחַ צִבּוּר, יָצָא אִם נִתְכַּוֵּן לָצֵאת, שֶׁהֲרֵי שְׁלִיחַ צִבּוּר מְכַוֵּן לְהוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן:

ט הָרַמְבַּ"ם (ציצית פ"ג ה"ט) וְהַגָּהוֹת (שם אות ס) בְּשֵׁם רַשַׁ"י וּסְמַ"ג (עשין סי' מב) וְהָאָגוּר (סי' תתקי) בְּשֵׁם רַבִּי יִשְׁעְיָה (ספר המכריע סי' עח). י מִימְרָא (דְּרַב) [דְּרַבָּא] שָׁם כ"ח. כ רַ"ן (ז: ד"ה אמר רבא). ל מִשְׁנָה שָׁם ל"ב (ע"ב). מ מְסֻקֶּנֶת הַגְּמָרָא שָׁם (לג:). נ קְרִבִי זַיְרָא שָׁם וּקְרִבִי יוֹסֵי בְּרַרְיְתָא שָׁם כ"ט (ע"א) דְּמִצְוֹת צְרִיכוֹת כַּוָּנָה. ס מִשְׁנָה שָׁם (כ"ו) [כ"ז] (ע"ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

ר"ז סָעִיף ב', עַיֵּן שָׁם. וְהַמֻּגָּן אַבְרָהָם (סק"ב) כָּתַב, וְרִי"ף פֵּרֵשׁ דְּאַף עַל פִּי שֶׁחֲבֵרוֹ גַּם כֵּן אַנְדְּרוֹגִינוֹס [אִם] בְּאוֹתוֹ פַּעַם שֶׁהוּא נְקֵבָה הֲרֵי חֲבֵרוֹ זָכָר אֵינוֹ מוֹצִיאוֹ. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. עַיֵּן שָׁם, וּבְרִי"ף שֶׁלְּפָנֵינוּ לֹא מָצָאתִי כֵּן. וְעוֹד דִּלְפִי זֶה מַשְׁמַע שֶׁפַּעַם הוּא זָכָר וּפַעַם הוּא נְקֵבָה, כְּמוֹ שֶׁשָּׁמַעְתִּי אוֹמְרִים שֶׁאַנְדְּרוֹגִינוֹס חֹדֶשׁ אֶחָד הוּא זָכָר וְחֹדֶשׁ אֶחָד הוּא נְקֵבָה, וְלֹא מַשְׁמַע כֵּן בַּגְּמָרָא וּבַפּוֹסְקִים. וְעוֹד דְּאִם כֵּן לְמָה לִי קְרָא לְמֵעוּטֵי אַנְדְּרוֹגִינוֹס דְּאֵין מִילְתוֹ דּוֹחָה שַׁבָּת (שבת קלה:), אִם הוּא חֹדֶשׁ שֶׁנּוֹלַד בּוֹ נְקֵבָה פְּשִׁיטָא, וְאִם הוּא זָכָר קָשֶׁה נְמִי הַאֵיךְ יָדְעִינַן שֶׁחֹדֶשׁ הַבָּא יִהְיֶה נְקֵבָה, וְקַל לְהָבִין: **ט (ג) בַּדֶּרֶךְ.** יְרוּשַׁלְמִי (פ"ג ה"ז) לֹא שָׁנוּ אֶלָּא בְּעוֹבֵר, אֲבָל בְּעוֹמֵד חֲזָקָה כּוֹנֵן. וְצָרִיךְ עִיּוּן הֵלֹא הוּא יוֹדֵעַ אִם כּוֹנֵן אִם לָאו, וְאִפְשָׁר דְּמַיְירֵי אִם שָׁכַח אִם כּוֹנֵן אִם לֹא. מֻגָּן אַבְרָהָם (סק"ה). מִי שֶׁבָּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת לָצֵאת יְדֵי חוֹבָתוֹ עִם הַצִּבּוּר, אַף עַל פִּי שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁשָּׁמַע לֹא כִּוֵּן לִבּוֹ אֶלָּא סְתָמָא, יָצָא. אֲבָל הַבָּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּסְתָמָא לֹא יָצָא. הֶרְדְּבַ"ז (חֵלֶק א' סִימָן ק"ס) [חֵלֶק ב' סִימָן תת"ט]. סוּמָא חַיָּב בִּתְקִיעָה, וְאִם הָיָה מַחְזִיק לִתְקֹעַ בְּכָל שָׁנָה וְסִלְקוּהוּ, אִם לֹא יִמְצָא בָּקִי כְּמוֹתוֹ יַחֲזִירוּהוּ לְמִנְיָן. וּלְכַתְּחִלָּה אֵין לְסַלְּקוֹ מִפְּנֵי שֶׁהוּא סוּמָא בָּקִי כְּמוֹתוֹ. רַדְּבַ"ז (ד"ל) [ד"ז] סִימָן נ"ט וּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגהת הטור), וְעַיֵּן שו"ת שַׁעַר אֶפְרַיִם סִימָן כ"ו. תּוֹקֵעַ שֶׁמֵּת וְנִכְנַס אַחֵר בִּמְקוֹמוֹ, וּכְשֶׁגָּדַל בְּנוֹ רוֹצֶה לְיַרֵּשׁ זְכוּת אֲבוֹת, עַיֵּן הִלְכוֹת קְטַנּוֹת (ח"א) סִימָן ל"ט. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר קוֹל לֵוִי דַּף כ"ח עַמּוּד ג':

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

אִם תָּקַע אִם לֹא תָּקַע, וְכֵן לְטוּמְטוֹם, וְהוּא הַדִּין לוּלֵב. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהַמַּחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ו) כָּתַב שֶׁהוּא תָּפֵס בְּמַמָּשׁ דְּסָקָא דְּאוֹרִירְיתָא לְחַמְרָא מִדְּאוֹרַיְיתָא, וְאֵנוּ נְקִטִינַן דְּרַק מִדְּרַבָּנָן, אִם כֵּן כְּאַן אָסוּר. וְעַיֵּן שָׁם (שאגת אריה) סִימָן ק"ח שֶׁאָסוּר לְהוֹצִיא הַשּׁוֹפָר לְרְשׁוּת הָרַבִּים לְצֹרֶךְ קָטָן, וְגַם לְאִישׁ שֶׁשָּׁמַע תְּקִיעוֹת דְּמֵיישַׁב אָסוּר לְהוֹצִיא לְצֹרֶךְ תְּקִיעוֹת דְּמוּסָף. וְכֵן אָסוּר לְהוֹצִיא הַלּוּלָב לְצֹרֶךְ נַעֲנוּעֵי הַהַלֵּל מֵאַחַר דִּכְבָר יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ מִן הַתּוֹרָה, עַיֵּן שָׁם. **ט (ג) בַּדֶּרֶךְ.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּשֵׁם צְדָקָה סִימָן כ"ט שֶׁהַקְּשׁוּ לוֹ עַל מַה שֶּׁכָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד פֶּרֶק ב' מֵהִלְכוֹת שׁוֹפָר (ה"ד) דְּלָכְךְ צָרִיךְ כַּוָּנָה כֵּיוָן דְּעִקַּר הַמִּצְוָה הוּא הַשְׁמָעָה וַאֲפִלּוּ הַתּוֹקֵעַ, מַה שַּׁאִין כֵּן בַּאֲכִילַת מַצָּה כוּ', דְּקָשֶׁה עַל זֶה מִדִּין חֲלִיצָה דְּהָוֵי מַעֲשֶׂה, וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב לְיַשֵּׁב זֶה בְּאָרֹךְ. וּבִתְשׁוּבַת בֶּן הַמְחַבֵּר מְבֹרָר עִנְיַן צְרִיכִים הַכַּוָּנָה בְּמִצְוֹת, עַיֵּן שָׁם, וּמַה שֶּׁכָּתַב הָרַדְבַּ"ז (ח"ד סי' נט) בְּעִנְיַן סוּמָא עַיֵּן בְּדִבְרֵי שְׁמוּאֵל סִימָן י"ב, הַסּוּמָא מוֹצִיא אֲחֵרִים בְּתִקִיעַת שׁוֹפָר וּבְכָל מִצְוֹת דְּאוֹרַיְיתָא, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(י) **אֲבָל אֵין מְבָרְכוֹת וְכוּ'.** דְּמַהוּ וְצִוָּנוּ בְּדָבָר שֶׁאֵינָהּ מְחֻיֶּבֶת לֹא מִדִּבְרֵי תּוֹרָה וְלֹא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים, דְּאִשָּׁה בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָא פְּטוּרוֹת אַף מִדַּרְבָּנָן: **(יא) אִם כְּבָר יָצְאוּ.** וְעַל כֵּן (ו) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּיִתְקַע לָהֶם קֹדֶם שֶׁיִּשְׁמַע הַתְּקִיעוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. אֲבָל בְּמֻגָּן אַבְרָהָם (סק"ד) מַסִּיק בְּשֵׁם מַהֲרַי"ל (מנהגים, סוף הל' שופר) שֶׁלֹּא יִתְקַע בְּשִׁלְשָׁה שָׁעוֹת רִאשׁוֹנוֹת, מִשּׁוּם דְּאָז מִיפְקַד דִּינָא וְאֵין כְּדַאי לִתְקַע בְּיִחִידוּת, אֶלָּא יִתְקַע לָהֶן אַחַר תְּקִיעוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת וְהֵם יְבָרְכוּ לְעַצְמָן, (ח) אוֹ שֶׁיְּכַוְּנוּ בְּלִבּוֹ שֶׁלֹּא לָצֵאת בִּתְקִיעוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת וְאָז יוּכַל אַחַר כָּךְ גַּם כֵּן לְבָרֵךְ בְּשִׁבְילָן: **ז (יב) הַמֶּדֶר הֶנָּאָה וְכוּ'.** כְּגוֹן רְאוּבֵן שֶׁהִדִּיר עַל עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יֶהֱנֶה מִשִּׁמְעוֹן, אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר לְשִׁמְעוֹן לִתְקַע לוֹ. דְּמִצְוֹת לָאו לְהֲנוֹת נִתְּנוּ, וְאֵין תְּקִיעוֹת מִצְוָה בִּכְלָל אִסּוּר הֶנָּאָה שֶׁאָסַר עַל עַצְמוֹ. מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאָסַר תְּקִיעוֹתָיו, (ט) אָסַר אֲפִלּוּ בָּזֶה שֶׁאֵינוֹ הֶנָּאָה: **(יג) מֵאֲלָיו.** אֲפִלּוּ כְּשֶׁאוֹמֵר מִי שֶׁרוֹצֶה לְהוֹצִיאֵנִי יְדֵי חוֹבָתִי יִתְקַע (י) שָׁרִי, דְּבִכְהַאי גַּוְנָא לָאו שְׁלִיחוּתֵיהּ קָעָבֵיד: **(יד) וְהוֹצִיאֵנִי אָסוּר.** דְּכֵיוָן דְּבִשְׁלִיחוּתֵיהּ עָבִיד יֵשׁ לוֹ הֲנָאָה כְּמַאי דְּעָבִיד שְׁלִיחוּתֵיהּ, (יא) וּבְדִיעֲבַד יָצָא [פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ג) בְּשֵׁם הַפְּרִי חָדָשׁ]: **ח (טו) לְהִתְלַמֵּד וְכוּ'.** וְאִם מִתְכַּוֵּן בָּזֶה גַּם לָצֵאת יְדֵי מִצְוָה, (ז) דְּלֹא גָּרַע מִמִּי שֶׁאוֹסֵר עַל עַצְמוֹ לְזֹרֵק צְרוֹר לַיָּם דְּאָסוּר גַּם כֵּן אַף שֶׁלֹּא נָהֲנָה מִזֶּה, כֵּיוָן שֶׁפֵּרֵשׁ בְּהֶדְיָא: **(י) פְּרִי חָדָשׁ.** **אִם לֹא שֶׁאָמַר מִי שֶׁיִּשְׁמַע קוֹלִי יִתְקַע לְהוֹצִיאֵנִי דְּאָסוּר** [בְּשֵׁם הַר"ן (נדרים לו: ד"ה הכא)]: **(יא) וּמִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ מְבֹרָר, דְּהָא הָוֵי לֵיהּ מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה,** וְלִכְמָה פּוֹסְקִים הוּא לְעִיכּוּבָא אַף דְּיֵעָבֵד. עַיֵּן סִימָן כ"ה (ס"ק נד) וְסִימָן תרמ"ט (ס"א ובמ"ב שם ס"ק ד"ח): **ח (יב)** מֻגָּן אַבְרָהָם (סק"ד) בְּשֵׁם הָרַדְבַּ"ז (ח"ב סי' תתט): **ט (יג)** מֻגָּן אַבְרָהָם (סק"ה): **(יד)** טַ"ז בְּסִימָן תקפ"ז (סק"א) וְאֶלְיָה רַבָּה (סק"ט) וְהַגְּרַ"ז (סי' תקפז ס"ה) וּשְׁאָרֵי אֲחֲרוֹנִים:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) לְבוּשׁ (ס"ו): **(מ)** מֻגָּן אַבְרָהָם (סק"ד): **ז (מ)** דְּלֹא גָּרַע מִמִּי שֶׁאוֹסֵר עַל עַצְמוֹ לִזְרֹק צְרוֹר לַיָּם דְּאָסוּר גַּם כֵּן אַף שֶׁלֹּא נָהֲנָה מִזֶּה, כֵּיוָן שֶׁפֵּרֵשׁ בְּהֶדְיָא: **(י) פְּרִי חָדָשׁ.** **אִם לֹא שֶׁאָמַר מִי שֶׁיִּשְׁמַע קוֹלִי יִתְקַע לְהוֹצִיאֵנִי דְּאָסוּר** [בְּשֵׁם הַר"ן (נדרים לו: ד"ה הכא)]: **(יא) וּמִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ מְבֹרָר, דְּהָא הָוֵי לֵיהּ מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה,**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah